

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Diagnoza i terapia afazji u osób dorosłych

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia polska	Cykl dydaktyczny 2023/24
Specjalność Specjalność logopedyczna	Kod zajęć 03FPLLOGS.21S.12570.23
Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej	Języki wykładowe polski
Poziom studiów studia drugiego stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy specjalnościowy
Forma studiów studia stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty specjalnościowe
Profil studiów profil ogólnoakademicki	
Koordynator zajęć	Sylwia Karolak, Agnieszka Kula, Małgorzata Rutkiewicz-Hanczewska
Prowadzący zajęcia	Małgorzata Rutkiewicz-Hanczewska
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 15, Egzamin • Ćwiczenia: 15, Zaliczenie z oceną
	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	kształcenie postawy skłaniającej do samodzielnego zgłębiania wiedzy o zaburzeniach mowy
C2	kształcenie umiejętności integrowania teoretycznej wiedzy o afazji z praktyką jej diagnozowania
C3	kształcenie wiedzy o typach afazji, sposobach jej diagnozowania i prowadzenia terapii
C4	kształcenie wiedzy i umiejętności opisu zaobserwowanych deficytów językowych
C5	uwrażliwienie na obserwację różnorodnych przejawów afazji
C6	przekazanie wiedzy na temat przyczyn, epidemiologii i rodzajów afazji
C7	doskonalenie umiejętności w analizie deficytów językowych występujących w afazji
C8	doskonalenie umiejętności analizy popełnianych błędów przez pacjentów z afazją
C9	kształcenie zdolności nawiązania kontaktu z pacjentem z afazją

Wymagania wstępne

- podstawowa wiedza z zakresu fonetyki i fonologii języka polskiego,
- wiedza z zakresu podstaw systemu języka polskiego,
- podstawowa wiedza na temat dyslalii, dysleksji

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	posługuje się podstawową terminologią z zakresu afazjologii	FPL_K2_W01, FPL_K2_W02	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna, Udział w dyskusjach
W2	definiuje, opisuje zaburzenia o typie afazji	FPL_K2_W02, FPL_K2_W05	Egzamin pisemny, Udział w dyskusjach
W3	porównuje zaburzenia afatyczne z innymi zaburzeniami języka i mowy	FPL_K2_W02, FPL_K2_W05	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna, Udział w dyskusjach
Umiejętności - Student/ka:			
U1	przygotowuje diagnozę zaburzeń mowy o typie afazji	FPL_K2_U01, FPL_K2_U03, FPL_K2_U04	Egzamin pisemny, Prezentacja multimedialna, Udział w dyskusjach
U2	buduje program terapii zaburzeń afatycznych	FPL_K2_U01, FPL_K2_U03, FPL_K2_U05	Egzamin pisemny, Udział w dyskusjach

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Wyjaśnienia terminologiczne: afazja, dyzartria, diagnoza różnicowa afazji	W1, W2	Wykład, Ćwiczenia
2.	Symptomatologia zaburzeń afatycznych	W2, W3	Wykład, Ćwiczenia
3.	Metody diagnozowania afazji	W2, W3, U1	Wykład, Ćwiczenia
4.	Różne klasyfikacje afazji, medyczne, językoznawcze, psychologiczne	W1, W2, W3	Wykład, Ćwiczenia
5.	Metody rehabilitacji zaburzeń afatycznych	W3, U1, U2	Wykład, Ćwiczenia
6.	Nietypowe formy afazji, afazje podkorowe, skrzyżowane, transkorowe, przewodzenia, PPA	W2, W3, U1	Wykład, Ćwiczenia
7.	Testy do badania afazji, m.in. Test Bostoński, Boston Naming Test	W2, U1, U2	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład konwersatoryjny, Demonstracje dźwiękowe i/lub video
Ćwiczenia	Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Pokaz i obserwacja, Demonstracje dźwiękowe i/lub video, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	<p>Warunkiem zaliczenia zajęć jest zdanie pisemnego egzaminu.</p> <p>Kryteria oceniania:</p> <p>bardzo dobry (bdb; 5,0) - bardzo dobra wiedza z zakresu diagnozy i terapii zaburzeń afatycznych; bardzo dobra znajomość podstawowych metod i narzędzi diagnostycznych;</p> <p>dobry plus (+db; 4,5) - jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami;</p> <p>dobry (db; 4,0) - dobra wiedza z zakresu diagnozy i terapii zaburzeń afatycznych; dobra znajomość podstawowych metod i narzędzi diagnostycznych;</p> <p>dostateczny plus (+dst; 3,5) - zadowalająca znajomość terminologii afazjologicznej; zadowalająca znajomość podstawowych metod i narzędzi diagnostycznych;</p> <p>dostateczny (dst; 3,0) - zadowalająca znajomość terminologii afazjologicznej; słaba znajomość podstawowych metod i narzędzi diagnostycznych;</p> <p>niedostateczny (ndst; 2,0) - niezadowalająca znajomość terminologii afazjologicznej; niewystarczająca znajomość podstawowych metod i narzędzi diagnostycznych.</p>

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	<p>Warunkami zaliczenia zajęć są: przygotowanie i przedstawienie prezentacji multimedialnej oraz aktywne uczestnictwo w dyskusjach.</p> <p>Kryteria oceniania: bardzo dobry (bdb; 5,0) - bardzo dobra wiedza z zakresu diagnozy i terapii zaburzeń afatycznych, bardzo dobra znajomość podstawowych metod i narzędzi diagnostycznych; bardzo dobra umiejętność przygotowania diagnozy zaburzeń mowy o typie afazji i budowania programu terapii</p> <p>dobry plus (+db; 4,5) - jak wyżej, z nieznacznymi niedociągnięciami zwłaszcza w zakresie praktycznych umiejętności dotyczących diagnozy i terapii afazji</p> <p>dobry (db; 4,0) - dobra wiedza z zakresu diagnozy i terapii zaburzeń afatycznych, dobra znajomość podstawowych metod i narzędzi diagnostycznych; dobra umiejętność przygotowania diagnozy zaburzeń mowy o typie afazji i budowania programu terapii</p> <p>dostateczny plus (+dst; 3,5) - dobra wiedza z zakresu diagnozy i terapii zaburzeń afatycznych, dobra znajomość podstawowych metod i narzędzi diagnostycznych; podstawowa umiejętność przygotowania diagnozy zaburzeń mowy o typie afazji i budowania programu terapii</p> <p>dostateczny (dst; 3,0) - podstawowa wiedza z zakresu diagnozy i terapii zaburzeń afatycznych, podstawowa znajomość podstawowych metod i narzędzi diagnostycznych; słaba umiejętność przygotowania diagnozy zaburzeń mowy o typie afazji i budowania programu terapii</p> <p>niedostateczny (ndst; 2,0): - brak nawet elementarnej wiedzy z zakresu diagnozy i terapii zaburzeń afatycznych, nieznanomość podstawowych metod i narzędzi diagnostycznych; brak umiejętności przygotowania diagnozy zaburzeń mowy o typie afazji i budowania programu terapii</p>

Literatura

Obowiązkowa

1. A. Herzyk 1993, Mózgowa organizacja języka w ontogenezie. Ujęcie neuropsychologiczne, „Audiofonologia” V.
2. J. Mickiewicz, M. Rutkiewicz-Hanczewska, R. Kaźmierski 2022, Zaburzenia mowy i języka u pacjentów po przebytych udarach mózgu. Studium epidemiologiczne, „Prace Językoznawcze” nr, vol. 24, nr 2, s. 135-149.
3. M. Pąchalska 2003, Diagnoza chorego a afazją, [w:] Logopedia – pytania i odpowiedzi, t. 2: Zaburzenia komunikacji językowej u dzieci i osób dorosłych, s. 611-699, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.
4. M. Pąchalska 2003, Terapia chorego z afazją, [w:] Logopedia – pytania i odpowiedzi, t. 2: Zaburzenia komunikacji językowej u dzieci i osób dorosłych, s. 700-771, Opole: Wydawnictwo Uniwersytetu Opolskiego.
5. M. Pąchalska 2007, Neuropsychologia kliniczna. Urazy mózgu, t. 1-2, Warszawa.
6. M. Pąchalska 2008, Patogeneza i neuropsychologiczna diagnostyka afazji, [w:] Podstawy neuropsychologii klinicznej, pod red. Ł. Domańskiej i A.R. Borkowskiej, Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, s. 153-194.
7. M. Pąchalska 2011, Afazjologia, Warszawa: Wydawnictwo PWN.
8. M. Rutkiewicz-Hanczewska 2021, Afazja w ujęciu holistycznym, [w:] Z. Tarkowski (red.), Afazjologia, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, s. 157-179.
9. M. Rutkiewicz-Hanczewska 2021, Diagnoza i terapia afazji, [w:] Z. Tarkowski (red.), Afazjologia, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, s. 181-209.
10. M. Rutkiewicz-Hanczewska, A. Piątek 2019, Wzgórze w świetle afazji podkorowych, „Poznańskie Studia Polonistyczne. Seria Językoznawcza” vol. 26(46), nr 2, s. 215-230.
11. M. Rutkiewicz-Hanczewska 2016, Neurobiologia nazywania. O anomii proprialne i apelatywnej, Poznań: Wydawnictwo Naukowe UAM.
12. M. Rutkiewicz-Hanczewska 2018, Pierwotna afazja postępująca i jej nowe warianty, „Studia Pragmalingwistyczne” X, s. 131-147.
13. M. Rutkiewicz-Hanczewska 2018, Metody terapii w przypadku anomii, [w:] A. Domagała, U. Mirecka, Metody terapii logopedycznej, Wydawnictwo UMCS: Lublin, s. 313-338.
14. M. Rutkiewicz-Hanczewska 2017, Apraksja mowy, „Logopedia” 46, s. 193-210.
15. M. Rutkiewicz-Hanczewska 2017, Pierwotna afazja postępująca. Międzynarodowe kryteria diagnozy, [w:] Diagnoza i terapia w pracy logopedy i nauczyciela terapeuty. Konteksty teoretyczne i praktyka, pod red. E. Jeżewskiej-Krasnodębskiej i B. Skałbani, Impuls: Kraków, s. 45-60.
16. M. Rutkiewicz-Hanczewska 2015, Anomia i jej wymiary. Sposoby diagnozowania, [w:] Metody i narzędzia diagnostyczne w logopedii, pod red. M. Kurowskiej i E. Wolańskiej, Warszawa: Wydawnictwo Elipsa, s. 95-108.
17. E. Szelaąg, 2003, Neuropsychologiczne korzenie funkcji mowy w normie i patologii, [w:] Logopedia – pytania i odpowiedzi, pod red. T. Gałkowskiego i G. Jastrzębowski, t. I, Opole, s. 147-187.
18. E. Szelaąg, J. Kowalska 1998, „Zegar” naszego mózgu a kształtowanie percepcji słuchowej, „Kosmos” 47, z. 3, (240).
19. A. Wolska 2000, Mózgowa organizacja czynności psychicznych, Kraków.
20. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach z uwzględnieniem zaplanowanego dla przedmiotu nakładu czasu pracy przewidzianego na czytanie.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15
Ćwiczenia	15
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	10
Przygotowanie do egzaminu	10
Przygotowanie do zajęć	20

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 90
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FPL_K2_U01	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych, zmiennych warunkach, także przystosowując istniejące lub opracowując nowe narzędzia i metody;
FPL_K2_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać właściwie dobrane źródła i informacje, także z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, dokonywać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji;
FPL_K2_U04	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać różne rodzaje tekstów, ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich, przeprowadzać ich analizę i interpretację z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi, zwłaszcza językoznawczych i literaturoznawczych;
FPL_K2_U05	Absolwent/ka potrafi wprowadzać pozyskane z różnorodnych źródeł dane do własnych prac, krytycznie i twórczo przetwarzać je z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej;
FPL_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób teoretyczne uwarunkowania literaturoznawstwa i językoznawstwa, procedury poznawcze i metodologie właściwe dla tych dyscyplin, wykorzystywaną na ich obszarze terminologię, jak również właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych zaawansowane metody analizy i interpretacji różnych tekstów ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich;
FPL_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób główne tendencje rozwojowe literaturoznawstwa i językoznawstwa, a także usytuowanie, miejsce i znaczenie polonistyki w obszarze badań humanistycznych;
FPL_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób fakty i zjawiska z zakresu historii języka polskiego od początków do współczesności, a także miejsca polszczyzny wśród innych języków indoeuropejskich, zwłaszcza słowiańskich;